

УДК 330.5

Горбань С.Ф.¹

Коляда Т.Г.²

¹ канд. техн. наук, доцент НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. МТЕ-216 НУ «Запорізька політехніка»

ЯКІСТЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Людський розвиток означає набагато більше, ніж зростання або падіння національних доходів. Підвищення якості та рівня життя населення виступає критерієм і необхідною умовою людського розвитку. Концепція людського розвитку наголошує, що саме людина є метою економічного зростання, а не його ресурс. Для України в сучасних умовах розвитку потрібні значні зміни у сфері соціального захисту населення, тому що соціальний захист є основним завданням соціальної політики держави і ставить за мету забезпечення добробуту та прав і гарантій людини у сфері рівня і якості життя. Адже сьогодні в Україні поглиблюється соціальне розшарування, яке призводить до розбалансування можливостей задоволення основних соціальних потреб населення. Досі продовжують залишатися низькими рівень та якість життя.

Найголовнішою складовою в системі державних соціальних гарантій та одним з головних показників рівня життя населення є мінімальна заробітна плата та прожитковий мінімум. Діючим законодавством України передбачено надання громадянам, які працюють на підприємствах (незалежно від форм власності та ведення господарської діяльності),

обов'язкової державної соціальної гарантії – мінімальної заробітної плати. Ця заробітна плата повинна враховувати рівні прожиткового мінімуму, середньої заробітної плати, продуктивності праці, зайнятості та відповідні економічні реалії [1].

За останні роки мінімальна заробітна плата змінювалась наступним чином:

- з 01.12.16 по 31.12.16 – 1600 грн.
- з 01.01.17 по 31.12.17 – 3200 грн.
- з 01.01.18 по 31.12.18 – 3723 грн.
- з 01.01.19 по 01.01.20 – 4173 грн.
- з 01.01.20 – 4723 грн. [2].

Згідно з наведених даних можемо спостерігати непогану тенденцію зростання рівня мінімальної заробітної плати. Проте, порівнюючи її з рівнем прожиткового мінімуму, який у 2016 році становив 1544 грн. (з 01.12.16 по 31.12.16), можна зробити висновок, що робітник має працювати цілий місяць лише для забезпечення своїх першочергових потреб. За стандартами ООН, якщо людина витрачає на проживання та продукти харчування менше 5 доларів на день, а на місяць менше 150 доларів (враховуючи не тільки харчування, але і витрати на комунальні платежі, проїзд та ін.), то вона живе за порогом бідності. Станом на 2017 рік, за оцінками ООН, 80% населення України опинилося за межею бідності [3].

Поняття соціальної нерівності завжди було актуальним, проте в сучасному світі це питання стає все більш гострим. Індекс співвідношення доходів 20% найбагатших громадян країни і 20% найбідніших її громадян є тим об'єктивним макроекономічним показником, що характеризує баланс економічних інтересів та рівень соціальної справедливості і є, по суті, мірилом цивілізованості суспільства. За різними оцінками, на одну заможну людину в нашій країні припадає від 15 до 40 бідних [3]. Саме співвідношення доходів визначає не лише рівень життя в країні і перспективи розвитку країни, а й рівень політичної культури і рівень суспільної моралі. Загрозливо високий рівень розшарування українського суспільства на більшість, що живе на межі існування, і кілька відсотків дуже багатих, що розпоряджаються майже всім капіталом держави, дає підстави прогнозувати хвилю протестів в майбутньому [4]. Окрім цього, такий рівень життя населення впливає на демографічні показники: рівень смертності та рівень народжуваності. В Україні рівень смертності в декілька разів перевищує рівень народжуваності.

Дивлячись на представлені показники якості життя населення можна сказати, що існуюча система соціального захисту потребує реформування, адже її головними завданнями є саме підтримання належного рівня життя для верств громадян, що потребують підтримки, запобігання бідності населення, а також створення умов для підтримки економічно активного населення. Для

того щоб покращити якість життя населення та подолати відстань критичної соціальної нерівності потрібно покращити рівень соціальних показників, а саме:

- реформувати методику визначення прожиткового мінімуму відповідно до реальних цін на товари та послуги;
- переглянути систему оплати праці на державному рівні;
- вдосконалити систему соціальної допомоги потребуючим верствам населення;
- створити необхідні умови для забезпечення демографічного зростання країни.

Таким чином, підвищення якості життя українців повинно стати одним із пріоритетних напрямів діяльності держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 р. № 108/95-ВР з наступними змінами і доповненнями. Урядовий кур'єр. 18 1995. 18 травня. С. 10-11.
2. Мінімальна заробітна плата в Україні з 2000 по 2019 рр. URL: <https://index.minfin.com.ua/labour/salary/min/>
3. 80 відсотків населення України живе за межею бідності – ООН. URL: <http://www.ukrpress.info/2017/08/28/80-відсотків-населення-україни-живе-за-м/>
4. Буткалюк В. А. Достойная жизнь населения как ключевое условие и критерий успешного реформирования страны . Економіка: теорія та практика. Науково-практичний журнал Київського інституту банківської справи. 2016. № 1 (7). С. 31-37.